

Gods(arkiver)

- Et arkiv dannet som følge af administration af et godskompleks eller dele deraf
- Mange typer af godser med forskellige grader af privilegier og størrelser
- Privat og i visse henseender offentlige

Hvad er vores ane ?

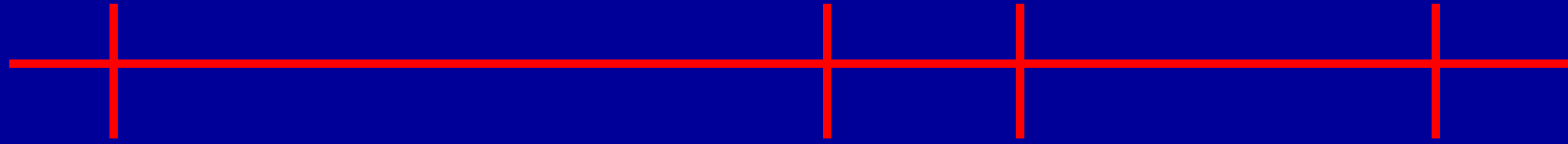
- Selvejer
- Fæster
- Lejer

Opfølgelse
 af Høvedstallet m. v. i Heddinge Sogn under Høveds Herred (eller Birk)
 i Hjørring Amt, den 18de Februar 1834.

Navnet paa Ejeren med Bøderne i H. S. S. S.	Ejers Navn med Bøderne i H. S. S. S.	Alters Taalr. den 1ste Januar	Alters Taalr. den 1ste Januar	Personens Eft. Enders, Jerning, Søstret, Søstret, Søstret i Familien eller andet de her af.
I. ad Jerning	Jens Hansen	56.	56.	gift. Sørensen og Christensen
	Karen Karmusdatter	41.	41.	gift. Sørensen og Christensen
	Jens Christensen	12.	12.	gift. Sørensen
	Margarethe Christensen	12.	12.	gift. Sørensen
II. ad Jerning	Lise Lovise Christensen	58.	58.	gift. Sørensen og Christensen
	Karl Sørensen	13.	13.	gift. Sørensen
	Christen Karmus	37.	37.	gift. Sørensen
	Lise Lovise Christensen	36.	36.	gift. Sørensen
III. ad Jerning	Karen Christensen	6.	6.	gift. Sørensen
	Karen Sophie Christensen	3.	3.	gift. Sørensen
	Karen Christensen	42.	42.	gift. Sørensen
	Karen Christensen	41.	41.	gift. Sørensen
IV. ad Jerning	Lise Lovise Christensen	17.	17.	gift. Sørensen
	Karl Sørensen	13.	13.	gift. Sørensen
	Lise Lovise Christensen	6.	6.	gift. Sørensen
	Karl Sørensen	18.	18.	gift. Sørensen
V. ad Jerning	Karen Christensen	32.	32.	gift. Sørensen
	Karen Christensen	6.	6.	gift. Sørensen

Ole Sørensen, 42 år
 gårdmand, Store
 Heddinge Landssogn,
 Bjælkerup

1760erne

1810-1830

1911

Undersøg muligheden
for, at Ole Sørensen er
selvejer

Retsbetjent
(herredsfoged,
Birkedommer)-
Tinglysningsarkivalier

Skøde-og
Panteprotokoller med
alfabetiske registre

Hvis ikke selvejer

Undersøgelse af hvorvidt vedkommende er fæstebonde
/tilknyttet et gods

At være fæstebonde vil
sige at man har
brugsretten men IKKE
ejendomsretten

Godsarkivet

I godsarkivet

Vi har brug for noget, der giver os hurtigt
overblik

JORDEBOGEN

Jordebøger

- Fortegnelse over jordegods tilhørende én og samme ejer (person, institution eller lignende). Ydelser med sjældent størrelser
- (>< Matrikler der oftest indeholder oplysninger om samtlige ejeres jordbesiddelser og disses størrelse

Jordebøger

- Danske Lov 3-13-4: Ingen fæstebonde er pligtig at levere andet hverken i varer eller penge end det, han stod for i Jordebogen
- 1500-1600-1700 spinkelt
- 1800-tallet mere systematisk

Fæstebreve

- Oprindelig et for begge parter opsigeligt kontraktforhold
- Blev gyldigt gennem kvittering for den såkaldte *stedsmålsafgift*
- Er en *variabel* sum fæsteren betaler til godsejeren
- Fra 1700-tallet kaldes stedsmål *indfæstning*

Fæstebreve

- 1600 tallet udvides stedsmålskvitteringen med angivelse af øvrige vilkår-egentligt fæstebrev
- Frd. 1719 påbyder fæsteprotokoller

Fæstebreve

- Godsejeren overdrog ved fæste brugsrettighederne af en ejendom til fæsteren
- Godsejeren modtog til gengæld fæsteafgifter i form af landgilde og hoveri

Fæstebreve

- Mange steder praksis, at der først udstedes fæstebrev, når hele indfæstningsbeløbet er betalt
- Ikke alle fik rent faktisk et fæstebrev
- På krongodset sædvane kun at udstede fæstebreve én gang om året
- Tendens hertil på dagens gods!!!!

Godsregnskaber

- Et regnskab godsforvalteren aflægger for godsets ejer
- Godsets drift – bøndernes forhold
- Ofte delt op i regnskaber /konti for godsets enkelte produktionsgrene

Rentekammeret

- Den materielle forvaltning af Danmark
- Landbrugets forhold –landboreformerne
- Oprindelig under Danske Kancelli
- 1660-1848 Selvstændigt forvaltningsorgan
- 1848ff Finansministeriet mm.

Sociale
Realiteter:

Vi kan følge et væld af
sociale realiteter

Den enkelte
bondes sociale
realitet
gennem f.eks
fæstebrevet

Gårdmænd/Hus
mænd/lejere

Landsbyens
sociale realitet

Det giver mening at snakke
om kød på slægten

Danmarks
historien